

ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET 1° DE OVEREENKOMST HOUDENDE OPRICHTING VAN HET AFRIKAANS ONTWIKKELINGSFONDS EN BIJLAGEN, OPGEMAAKT TE ABIDJAN OP 29 NOVEMBER 1972; 2° DE WIJZIGINGEN, AANGENOMEN TE SHARM EL-SHEIKH BIJ RESOLUTIE F/BG/2023/04 OP DE 49E JAARVERGADERING VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN HET AFRIKAANS ONTWIKKELINGSFONDS OP 23 MEI 2023, AAN DE ONDER 1° VERMELDE OVEREENKOMST.

Samenvatting

Het Afrikaans ontwikkelingsfonds (AOF) werd in 1972 opgericht door de Afrikaanse ontwikkelingsbank (AOB) en 15 niet-Afrikaanse landen waaronder België. De wijzigingen passen in een breder hervormingskader om het kapitaal van multilaterale ontwikkelingsbanken efficiënter te benutten en om hun financieringscapaciteit te verhogen zonder daarbij te rekenen op extra concessionele middelen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Afrikaans Ontwikkelingsfonds ('AOF' of in het Engels 'ADF') werd in 1972 opgericht door de Afrikaanse ontwikkelingsbank (AOB) en 15 niet-Afrikaanse landen waaronder België. Het Afrikaans Ontwikkelingsfonds is een fonds dat schenkingen en concessionele leningen verstrekt aan de armste Afrikaanse landen, terwijl de Afrikaanse Ontwikkelingsbank een multilaterale ontwikkelingsbank is die niet-concessionele leningen, garanties en andere financiële diensten verstrekt aan alle Afrikaanse landen.

Het AOF bestrijdt armoede door de economische groei en de sociale vooruitgang in de minst ontwikkelde landen van Afrika – momenteel 37 landen – te stimuleren. In het kader van die strategie kent het AOF giften en leningen toe aan uiterst voordelige voorwaarden.

Het Fonds financiert een breed scala aan projecten in de armste Afrikaanse landen, waaronder:

- infrastructuurprojecten, zoals wegen, bruggen en elektriciteitsnetten;
- sociale projecten, zoals onderwijs, gezondheidszorg en landbouw;
- institutionele projecten, zoals versterking van de overheids capaciteit en de private sector.

Wergroep Gemengde Verdragen

De Wergroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde het gemengde karakter van de overeenkomst en de wijzigingen vast tijdens zijn vergadering d.d. 16 januari 2024. Zowel de federale staat als de gemeenschappen en de gewesten zijn bevoegd.

De basisovereenkomst bevat 3 bepalingen die verwijzen naar bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten. Het betreft meer in het bijzonder het artikel 2, het artikel 14.1 en het artikel 43.1. Ook de wijzigingen hebben betrekking op deze artikelen.

De wijzigingen aan de overeenkomst worden aanvaard onder de vorm van resolutie. Er zijn bijgevolg geen volmachten nodig. Opdat België de wijzigingen zou kunnen aanvaarden, moeten er wel een instemmingsprocedure plaatsvinden.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, maakt in zijn advies van 26 mei 2026 met kenmerk 79.105/3 geen opmerkingen.

B. Samenvatting van de inhoud

De wijzigingen aan de Overeenkomst vallen in een breder kader van hervormingen, waarbij onderzocht werd hoe het bestaande kapitaal van de multilaterale ontwikkelingsbanken beter ingezet kan worden (het zogenaamde '*capital adequacy framework*').

In uitvoering van Resolutie F/BG/2023/04 genomen door de Raad van Gouverneurs van het Afrikaans Ontwikkelingsfonds tijdens de 49ste sessie in mei 2023 worden de artikelen 2, 8(5), 14(1), 15(2)(b), 16(2)(a), 20, 26(2), 31, 43(1) gewijzigd.

Door de voorgestelde wijzigingen kan het AOF het eigen vermogen gebruiken voor marktleningen. Het AOF zal daardoor toegang krijgen tot de internationale kapitaalmarkten en via een hefboomwerking op haar eigen vermogen ("*the ADF's capital market borrowing option*") niet-concessionele financiering aantrekken. Door toegang te krijgen tot de kapitaalmarkten via de leenoptie, kan het Fonds middelen uit de private sector mobiliseren om de ontwikkelingsambities van AOF-landen te ondersteunen. Dit is een manier om toch meer fondsen aan te trekken voor de AOF-landen gelet op de verminderde budgetten van donorlanden voor concessionele hulp.

De op de markten aangetrokken middelen worden doorgeleend aan in aanmerking komende AOF-landen via een nieuw instrument: de gematigd concessionele lening (Moderately Concessional Loan, MCL). De voorwaarden van de MCL zijn vergelijkbaar aan de huidige leningsvoorwaarden van het AOF. De opbrengsten van de MCL's dragen bij tot de concessionele middelen voor de andere ADF-landen die niet in aanmerking komen voor de MCL.

II. TOELICHTING BIJ DE GECOÖRDINEERDE OVEREENKOMST

Hoofdstuk I - Begripsomschrijvingen

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Hoofdstuk II – Doelstellingen en deelneming

Artikel 2 omschrijft het doel van het Afrikaans Ontwikkelingsfonds. Het Fonds helpt de Afrikaanse Ontwikkelingsbank om beter bij te dragen aan de economische en sociale ontwikkeling van haar leden. De wijziging van 20 mei 2023 aan artikel 2 van de overeenkomst laat toe dat het Fonds financieringen kan geven aan niet-concessionele voorwaarden.

Artikel 3 betreft de deelnemers aan het Fonds.

Hoofdstuk III - Middelen

Overeenkomstig artikel 4 van de overeenkomst bestaan de middelen van het Fonds uit de inschrijvingen van de Bank (artikel 5), inschrijvingen van deelnemende Staten (artikelen 6 en 7), alle andere door het Fonds verkregen middelen (artikel 8) en de bedragen afkomstig uit werkzaamheden of uit anderen hoofde toevloeiend aan het Fonds.

De wijziging aan artikel 8(5) laat toe dat het fonds leningen kan afsluiten op bilaterale basis als op de kapitaalmarkten.

Artikel 9 betreft de betaling der inschrijvingen. Het Fonds kan niet-verhandelbare en renteloze schuldbrieven (zoals promessen of kredietbrieven) accepteren voor het deel van de inschrijving dat het op dat moment niet nodig heeft. De verplichting van de deelnemer om te betalen blijft altijd bestaan.

Artikel 10 omvat de beperking van aansprakelijkheid.

Hoofdstuk IV – Valuta's

Het gebruik der valuta's wordt bepaald in artikel 11. Het Fonds mag valuta die het ontvangt voor de inschrijvingen onder artikelen 5 en 6(2) vrij gebruiken en omwisselen voor zijn werkzaamheden en —met goedkeuring van de Raad van beheer—tijdelijk beleggen. Voor valuta ontvangen onder artikelen 6(3), 7(1–2) en andere middelen onder artikel 8 gelden de specifieke voorwaarden waaronder ze zijn verstrekt. Alle overige ontvangen valuta kan het Fonds vrij inzetten, omwisselen en, met goedkeuring, tijdelijk beleggen wanneer deze niet direct nodig is voor zijn werkzaamheden.

Artikel 12 betreft de waardebepaling der valuta's. Het Fonds zal daarvoor overleg plegen met het Internationale Monetaire Fonds (IMF).

De handhaving van de waarde van het valutabezit is vastgelegd in artikel 13.

Hoofdstuk V – Werkzaamheden

Artikel 14 betreft het gebruik van geldmiddelen. De wijziging aan artikel 14(1) verduidelijkt dat het fonds financieringen kan geven aan alle leden van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, vooral voor die leden van wie de economische situatie en vooruitzichten dergelijke financiering aan geprivilegieerde voorwaarden nodig maken.

De financieringsvoorwaarden worden vastgelegd in artikel 15. De wijziging aan artikel 15(2)(b) onderstreept dat het fonds blijf zal geven van selectiviteit in het beslissen over welke leden of entiteiten van zijn financiering zullen kunnen genieten. Artikel 16 omschrijft de financieringsvormen en -modaliteiten. De wijziging aan artikel 16(2) stelt voor om de verwijzing te verwijderen dat het Fonds enkel financieringsmiddelen aan bevoorrechte voorwaarden kan verkrijgen. Het schrappen van deze verwijzing betekent niet dat het Fonds geen financiering aan concessionele voorwaarden kan verstrekken; het zorgt er alleen voor dat het Fonds niet verplicht is uitsluitend financiering aan concessionele voorwaarden te verstrekken. Artikel 17 betreft het onderzoek naar en de beoordeling van de door het Fonds gefinancierde projecten.

De samenwerking met andere internationale organisaties, andere instellingen en Staten is vastgelegd in artikel 18.

Overeenkomstig artikel 19 kan het Fonds technische bijstand verlenen. Naast de bevoegdheden die in deze Overeenkomst staan, mag het Fonds volgens artikel 20 andere noodzakelijke of wenselijke nevenactiviteiten verrichten voor het bereiken van zijn doelstellingen. De veranderingen aan artikel 20 verlenen het Fonds aanvullende bevoegdheden als uitvloeisel van de bevoegdheid tot het aangaan van leningen die is toegekend bij het nieuwe artikel 8(5). De waarschuwing aangebracht op de effecten zijn standaardformuleringen die worden gebruikt in de charters van verschillende multilaterale ontwikkelingsbanken, waaronder de Afrikaanse Ontwikkelingsbank.

Artikel 21 betreft het verbod van politieke activiteit.

Hoofdstuk VI – Organisatie en bestuur

Volgens artikel 22 heeft het Fonds een Raad van Gouverneurs, een Raad van beheer en een President.

De bevoegdheden en de samenstelling van de Raad van Gouverneurs zitten vervat in de artikelen 23 en 24. De procedure voor de (jaarlijkse) vergaderingen zit vervat in artikel 25.

De taken en de samenstelling van de Raad van beheer zitten vervat in de artikelen 26 en 27. De wijziging aan artikel 26(2) voegt de goedkeuring van leningstransacties toe aan de taken van de Raad van beheer. De procedure voor de (jaarlijkse) vergaderingen zit vervat in artikel 28.

Artikel 29 behandelt het stemrecht.

De functie van de President wordt beschreven in artikel 30. Zo is de President van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank ook ambtshalve de President van het Fonds. Hij is voorzitter van de Raad van beheer en mag deelnemen aan vergaderingen van de Raad van Gouverneurs, maar heeft geen stemrecht.

Artikel 31 betreft de betrekkingen met de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. De wijziging aan artikel 31 verbiedt het Fonds niet om geld te lenen van de Bank, maar wel om geld te lenen aan de Bank.

Overeenkomstig artikel 32 is het kantoor van het Fonds gevestigd op het hoofdkantoor van de Bank.

Artikel 33 legt de bewaarinstellingen vast voor de deelnemende Staten. Artikel 34 omschrijft de mededelingsprocedure. De verdeling van het netto-inkomen van het Fonds is vastgelegd in artikel 36.

Hoofdstuk VII – Opzegging, schorsing van deelneming, beëindiging der werkzaamheden

De artikelen 37 en 38 betreffen respectievelijk de opzegging en de schorsing van deelneming. De rechten en verplichtingen van Staten die ophouden deelnemer te zijn, worden in artikel 39 vastgelegd.

Artikel 40 betreft de beëindiging van de werkzaamheden en de regeling van verplichtingen.

Hoofdstuk VIII – Rechtspositie, immuniteiten, vrijstellingen en voorrechten

Artikel 41 omschrijft het doel van dit hoofdstuk. Elke deelnemende Staat moet het Fonds de nodige immuniteiten, vrijstellingen en voorrechten op zijn grondgebied verlenen zodat het zijn werk goed kan doen.

Artikel 42 betreft de rechtspositie van het Fonds.

Overeenkomstig artikel 43 geniet het Fonds immuniteit van rechtsvordering. De wijziging aan artikel 43(1) verduidelijkt dat de immuniteiten van het Fonds niet van toepassing zijn op de uitoefening van zijn bevoegdheid om leningen aan te gaan en geeft aan onder welke omstandigheden het Fonds voor het gerecht kan worden gedaagd.

Artikel 44 betreft de immuniteit van activa. Ook het archief van het Fonds is volgens artikel 45 onschendbaar. De vrijstelling der activa van beperkende maatregelen wordt vastgelegd in artikel 46.

Artikel 47 betreft de bevoorrechte behandeling van de officiële mededelingen van het Fonds.

De voorrechten en immuniteiten van de leden van de Raden en van het personeel zijn vastgelegd in artikel 48. De fiscale vrijstellingen zitten vervat in artikel 49.

Artikel 50 behandelt de afstand van immuniteiten, vrijstellingen en voorrechten door het Fonds.

Hoofdstuk IX – Wijzigingen

Dit hoofdstuk bevat slechts één artikel. Artikel 51 behandelt de wijzigingen aan de Overeenkomst.

Hoofdstuk X – Interpretatie en arbitrage

De artikelen 52 en 53 betreffen respectievelijk de interpretatie en de geschillenregeling.

Hoofdstuk XI – Slotbepalingen

De artikelen 54 tot 60 betreffen enkele gebruikelijke slotbepalingen, zoals de ondertekening, de bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, de deelneming, de kennisgeving en de oprichtingsvergadering.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken,
Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE